

Projekt

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU
z dniar.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940, Dz. U. z 2025 r. poz. 884) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000.

§ 2. Opis granicy obszaru Natura 2000 określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapa obszaru Natura 2000 stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 7. Wskazania do zmian w istniejącym planie ogólnym gminy Lipusz dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i roślin, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, określa załącznik nr 6 do zarządzenia.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Opis granicy obszaru Natura 2000.

Opis granicy obszaru Natura 2000 w postaci współrzędnych punktów jej załamania w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992¹⁾:

Numer punktu załamania granicy	Współrzędne punktów załamania granicy (PL-1992)	
	X	Y
1	694795,59	420956,79
2	694780,27	420956,62
3	694788,99	420935,74
4	694789,50	420906,20
5	694779,08	420890,92
6	694751,88	420867,90
7	694743,12	420862,52
8	694750,38	420854,45
9	694710,31	420833,33
10	694674,78	420829,32
11	694638,08	420822,02
12	694592,16	420794,43
13	694587,62	420780,04
14	694584,45	420763,90
15	694591,66	420752,19
16	694586,41	420740,01
17	694584,67	420725,14
18	694572,18	420713,81
19	694594,01	420673,40
20	694586,99	420648,24

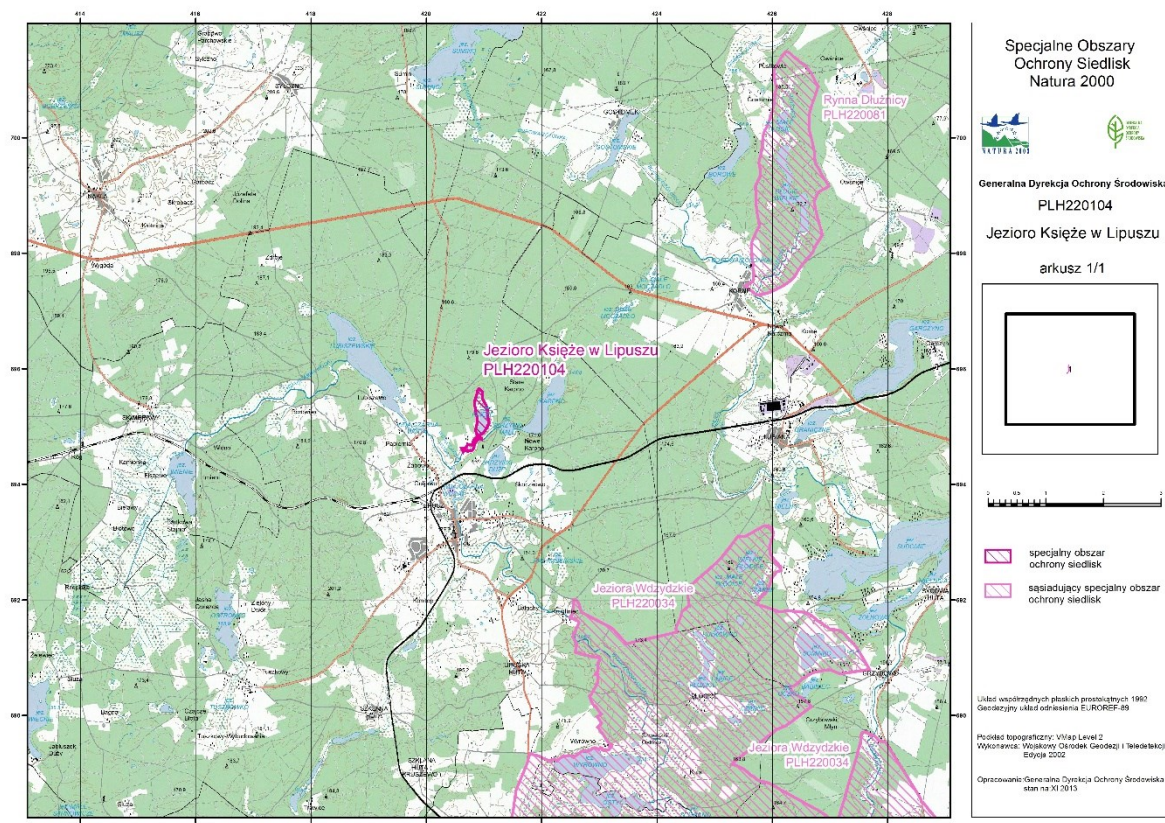
¹⁾ Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 i 1824, z 2025 r. poz. 1019).

21	694561,31	420633,81
22	694619,49	420608,66
23	694617,92	420641,71
24	694624,84	420659,61
25	694646,29	420687,11
26	694680,09	420707,82
27	694697,47	420712,56
28	694693,14	420736,74
29	694686,57	420764,96
30	694684,60	420783,34
31	694717,01	420806,12
32	694738,45	420807,86
33	694765,89	420816,70
34	694788,79	420843,82
35	694814,27	420869,36
36	694827,54	420873,84
37	694848,29	420877,07
38	694870,22	420876,47
39	694877,70	420875,02
40	694931,69	420846,93
41	694960,47	420849,31
42	694991,34	420865,60
43	695054,59	420875,44
44	695117,15	420879,45
45	695151,61	420881,61
46	695207,74	420864,92
47	695234,28	420854,85
48	695424,32	420827,78
49	695430,72	420831,22
50	695559,26	420874,08
51	695621,89	420880,58
52	695652,83	420899,73
53	695652,26	420913,58
54	695623,52	420954,53
55	695601,03	420968,78
56	695506,85	420965,73
57	695477,67	420973,93
58	695467,09	420981,26

59	695361,96	421035,29
60	695293,73	421058,07
61	695241,82	421059,45
62	695199,81	421058,14
63	695185,38	421060,11
64	695099,13	421083,73
65	695090,61	421084,90
66	695038,43	421078,58
67	695022,28	421060,07
68	695000,31	421056,82
69	694906,37	421000,50
70	694879,44	420975,07
71	694864,62	420930,62
72	694851,08	420922,22
73	694825,51	420914,59
74	694808,93	420914,70
75	694808,66	420930,39
76	694795,59	420956,79

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia

Mapa obszaru Natura 2000.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia ²⁾		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1.	3140 - twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic (<i>Characteria spp.</i>)	1) H01.08 Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych 2) F02 Rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych 3) F02.03 Wędkarstwo 4) G02 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna 5) A08 Nawożenie (nawozy sztuczne) 6) J02.05.05 - niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy	7) H01.08 Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych 8) F01.01 Intensywna hodowla ryb, intensyfikacja 9) A02.01 Intensyfikacja rolnictwa 10) G05.01. Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie 11) B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i	Ad 1) Dopływ zanieczyszczeń z zabudowy zagrodowej i z domków letniskowych, który przyczynia się do użyźniania (eutrofizacji) wód jeziora i w efekcie do zaniku zbiorowisk ramienic. Ad 2) Jezioro Księżę jest użytkowane rybacko – zarybiane węgorzem, w przeszłości karpem. W jeziorze obserwowano liczny narybek. W jeziorze wykorzystywane są sieci i żaki do połowu ryb. Wprowadzone do zbiornika ryby z rodziny karpiowatych, żerują przy dnie, naruszając osady. Z osadów tych następuje uwalnianie zdeponowanego fosforu do toni wodnej (następuje tzw. resuspensja fosforu). Wzrost stężenia fosforu w wodzie powoduje eutrofizację jeziora, a w konsekwencji powoduje eliminację zbiorowisk ramienic. Zjawisko resuspensji występuje również w związku z wykorzystaniem narzędzi do połowu. Żaki i sieci, ze względu na niewielką głębokość zbiornika, naruszają osady i przyczyniają się do eutrofizacji jeziora, ponadto mechanicznie uszkadzają lub wyrrywają roślinność podwodną. Ad 3) Zagrożeniem jest wędkarskie użytkowanie zbiornika. Zbiornik ten ma niewielką powierzchnię i głębokość, stąd jest wrażliwy na wszelkie zmiany chemizmu wody, związanej z zanieczyszczeniem, zarybieniem itp. Wprowadzane wraz z zanętą substancje odżywcze, powodują eutrofizację wód jeziora, a w konsekwencji przyczyniają się do zaniku zbiorowisk ramienic. Ad 4) Mniejsze pomosty, miejsca do cumowania łodzi oraz dojścia do wody wykorzystywane wędkarsko we wschodniej części jeziora. W miejscach tych wydeptywana jest roślinność zajmująca płytki litoral – w

²⁾ Kody zagrożeń podano zgodnie z Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000, Wersja 2012.1, Załącznik nr 5 „Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA), ostatnia aktualizacja: 12.04.2011.

			użytkowanie lasów i plantacji	tym ramienice. Ad 5) Przy północnym i wschodnim brzegu jeziora znajdują się użytki rolne (łąki i pola), które są nawożone. Spływy powierzchniowe wód zasobnych w substancje odżywcze powodują eutrofizację jeziora, a w konsekwencji prowadzą do zaniku zbiorowisk ramienic. Ad 6) Poziom wód w Jeziorze Księżu uzależniony jest w dużym stopniu od wysokości piętrzenia na jazie (elektrowni wodnej) w miejscowości Lipusz. Ad 7) Przy rozbudowie zabudowy nieskanalizowanej i tymczasowej możliwy jest zwiększony dopływ zanieczyszczeń do jeziora, co spowoduje jego eutrofizację, a w dalszej perspektywie zanik zbiorowisk ramienic i utratę specyfiki siedliska. Ad 8) W przypadku intensyfikacji gospodarki rybackiej możliwy jest jej negatywny wpływ na jezioro, poprzez zmianę chemizmu wód, m.in. skutkującej użyźnianiem wód jeziora, co spowoduje zanik zbiorowisk ramienic, a tym samym utratę specyfiki siedliska. Ad 9) W przypadku intensyfikacji rolnictwa i nawożenia użytków rolnych może dojść do użyźnienia jeziora i zaniku zbiorowisk ramienic. Ad 10) Wzrost ruchu turystycznego i rekreacyjnego skutkować może zwiększeniem intensywności mechanicznej presji ludzi na roślinność strefy brzegowej jeziora i jej niszczenie. Ad 11) Potencjowanie zagrożeniem dla zbiornika może być gospodarka leśna prowadzona w oparciu o rębnie zupełne przy zachodnich jego brzegach, co może doprowadzić do zwiększenia spływów wód zasobnych w substancje odżywcze, a w konsekwencji eutrofizację jeziora.
2.	7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	1) J02.05.05 - niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy 2) K02 - ewolucja biocenotyczna, sukcesja 3) A03.03 zaniechanie / brak koszenia	4) X Brak zagrożeń i nacisków	Ad 1) Zmiana wysokości piętrzenia wód na jazie (elektrowni wodnej) w miejscowości Lipusz. Ad 2) W obrębie największego płatu siedliska w północnej części obszaru obserwuje się ekspansję mszarów minerotroficzných. Brak możliwości oceny (z uwagi na brak długoletnich obserwacji hydrologicznych) na ile proces ten wywołany jest naturalną sukcesją siedliska 7230 w kierunku 7140, na ile spowodowany naturalnym przyrostem złoża torfu i oddalania się pokrywy roślinnej od wód gruntowych, a na ile proces ten wywołany jest obniżeniem poziomu wody z powodu funkcjonującego systemu melioracyjnego. W przypadku stanowiska nr 2 obserwuje się powolną ekspansję drzew i krzewów. Ad 3) Brak ekstensywnego użytkowania lub usuwania odrostów drzew

				przyczynia się do ekspansji roślinności leśnej i zaroślowej kosztem siedliska. Ad 4) Nie stwierdzono zagrożeń.
3.	1393 - sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus</i>	1) J02.05.05 - niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy 2) K02 - ewolucja biocenotyczna, sukcesja 3) A03.03 zaniechanie / brak koszenia	4) X Brak zagrożeń i nacisków	Ad 1) Poziom wód w Jeziorze Księżu uzależniony jest w dużym stopniu od wysokości piętrzenia na jazie (elektrowni wodnej) w miejscowości Lipusz. Ad 2) W obrębie największego płatu siedliska w północnej części obszaru obserwuje się ekspansję mszarów minerotroficznych. Brak możliwości oceny (z uwagi na brak długoletnich obserwacji hydrologicznych) na ile proces ten wywołany jest naturalną sukcesją siedliska 7230 w kierunku 7140, na ile spowodowany naturalnym przyrostem złoża torfu i oddalania się pokrywy roślinnej od wód gruntowych, a na ile proces ten wywołany jest obniżeniem poziomu wody z powodu funkcjonującego systemu melioracyjnego. W przypadku stanowiska nr 2 obserwuje się powolną ekspansję drzew i krzewów. Ad 3) Brak ekstensywnego użytkowania lub usuwania odrostów drzew przyczynia się do ekspansji roślinności leśnej i zaroślowej kosztem siedliska. Ad 4) Nie stwierdzono zagrożeń.
4.	1903 - lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	1) J02.05.05 - niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy 2) K02 - ewolucja biocenotyczna, sukcesja 3) A03.03 zaniechanie / brak koszenia	4) X Brak zagrożeń i nacisków	Ad 1) Poziom wód w Jeziorze Księżu uzależniony jest w dużym stopniu od wysokości piętrzenia na jazie (elektrowni wodnej) w miejscowości Lipusz. Ad 2) W obrębie największego płatu siedliska w północnej części obszaru obserwuje się ekspansję mszarów minerotroficznych. Brak możliwości oceny (z uwagi na brak długoletnich obserwacji hydrologicznych) na ile proces ten wywołany jest naturalną sukcesją siedliska 7230 w kierunku 7140, na ile spowodowany naturalnym przyrostem złoża torfu i oddalania się pokrywy roślinnej od wód gruntowych, a na ile proces ten wywołany jest obniżeniem poziomu wody z powodu funkcjonującego systemu melioracyjnego. W przypadku stanowiska nr 2 obserwuje się powolną ekspansję drzew i krzewów. Ad 3) Brak ekstensywnego użytkowania lub usuwania odrostów drzew przyczynia się do ekspansji roślinności leśnej i zaroślowej kosztem siedliska Ad 4) Nie stwierdzono zagrożeń.

5.	1528 - skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i>	1) J02.05.05 - niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy 2) K02 - ewolucja biocenotyczna, sukcesja 3) A03.03 zaniechanie / brak koszenia	4) X Brak zagrożeń i nacisków	Ad 1) Poziom wód w Jeziorze Księżu uzależniony jest w dużym stopniu od wysokości piętrzenia na jazy (elektrowni wodnej) w miejscowości Lipusz. Wysokość piętrzenia bywa zmieniana nie wiadomo z jakich przyczyn. Ad 2) W obrębie największego płatu siedliska w północnej części obszaru obserwuje się ekspansję mszarów minerotroficznych. Brak możliwości oceny (z uwagi na brak długoletnich obserwacji hydrologicznych) na ile proces ten wywołany jest naturalną sukcesją siedliska 7230 w kierunku 7140, na ile spowodowany naturalnym przyrostem złoża torfu i oddalania się pokrywy roślinnej od wód gruntowych, a na ile proces ten wywołany jest obniżeniem poziomu wody z powodu funkcjonującego systemu melioracyjnego. W przypadku stanowiska nr 2 obserwuje się powolną ekspansję drzew i krzewów. Ad 3) Brak ekstensywnego użytkowania lub usuwania odrostów drzew przyczynia się do ekspansji roślinności leśnej i zaroślowej kosztem siedliska. Ad 4) Nie stwierdzono zagrożeń.
6.	1337 - bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	1) X brak zagrożeń i nacisków	2) X brak zagrożeń i nacisków	Ad 1, 2) Nie stwierdzono zagrożeń.

Cele działań ochronnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych ¹⁾
1.	3140 - twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (<i>Characteria spp.</i>)	1) Utrzymanie powierzchni siedliska- 5,18 ha we właściwym (FV) stanie, tj. nie podlega większym zmianom lub zwiększa się. 2) Utrzymanie wskaźnika struktura roślinności ramienicowej we właściwym (FV) stanie, tj. powierzchnia zajęta przez łąki ramienicowe bez zmian lub większa w porównaniu do badań wcześniej prowadzonych (jeziora głębokie > 5 m gł. maksymalnej lub jeziora płytkie o dużych powierzchniach np. 100 ha) lub > 50 % pokrycia dna przez łąki ramienicowe (jeziora płytkie < 5 m gł. maksymalnej) na 100 % stanowisk. 3) Poprawa wskaźnika gatunki charakterystyczne ze stanu niezadowalającego (U1), tj. 2-3 gatunki do stanu właściwego (FV), tj. ≥ 4 gatunków na 100 % stanowisk. 4) Poprawa wskaźnika gatunki wskazujące na degenerację siedliska, w tym obce gatunki inwazyjne ze stanu niezadowalającego (U1), tj. gatunki ekspansywne zajmują do 10 % powierzchni. Gatunek lub gatunki obce inwazyjne obecne jako pojedyncze osobniki do stanu właściwego (FV), tj. brak gatunków ekspansywnych i obcych na 100 % stanowisk. 5) Utrzymanie wskaźnika maksymalna głębokość występowania łąk ramienicowych we właściwym (FV) stanie, tj. > 5 m (jeziora głębokie > 5 m gł. maksymalnej) lub jezioro przerośnięte ramienicami (jeziora płytkie < 5 m gł. maksymalnej) na 100 % stanowisk. 6) Utrzymanie wskaźnika zasięg strefy świetlnej w jeziorze we właściwym (FV) stanie, tj. > 15 m (jeziora głębokie > 5 m gł. maksymalnej) lub do dna zbiornika (jeziora płytkie < 5 m gł. maksymalnej) na 100 % stanowisk. 7) Uzyskanie właściwego (FV) stanu oceny wskaźnika odczyn wody, tj. bez istotnych zmian w porównaniu z wcześniejszymi wynikami. W jeziorach makrofitowych dopuszczalny nieznaczny wzrost na 100 % stanowisk. W trakcie prac terenowych wskaźnika nie określono. 8) Uzyskanie właściwego (FV) stanu oceny wskaźnika konduktywność, tj. bez istotnych zmian w porównaniu z wcześniejszymi wynikami na 100 % stanowisk. W trakcie prac terenowych wskaźnika nie określono. 9) Utrzymanie wskaźnika fitoplankton we właściwym (FV) stanie, tj. dominacja zielenic lub innych grup z wyjątkiem sinic na 100 % stanowisk.

³⁾ Parametry/wskaźniki stanu ochrony, odrębne dla każdego siedliska lub gatunku, zostały oparte na podstawie wskaźników stanu zachowania zawartych w metodykach monitoringu, o których mowa w art. 122 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, prowadzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

		10) Uzyskanie właściwego (FV) stanu oceny wskaźnika zooplankton, tj. duże zróżnicowanie taksonomiczne w zespole zooplanktonu. Przewaga dużych form filtratorów/wioślarek na 100 % stanowisk. W trakcie prac terenowych wskaźnika nie określono.
2.	7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	1) Utrzymanie powierzchni siedliska - 4,67 ha (stan właściwy – FV). 2) Utrzymanie wskaźnika procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje we właściwym (FV) stanie, tj. 80-100 % na 100 % stanowisk 3) Utrzymanie wskaźnika gatunki charakterystyczne we właściwym (FV) stanie, tj. powyżej 8 gatunków charakterystycznych lub pokrycie gatunków charakterystycznych na transekcje powyżej 50 % na 100 % stanowisk. 4) Utrzymanie wskaźnika gatunki dominujące we właściwym (FV) stanie, tj. dominują gatunki charakterystyczne dla siedliska lub brak dominanta lecz przeważają gatunki charakterystyczne na 100 % stanowisk. 5) Utrzymanie wskaźnika pokrycie i struktura gatunkowa mchów we właściwym (FV) stanie, tj. całkowite pokrycie mchów- ponad 50 %, mchy brunatne zajmują łącznie ponad 70 % całkowitej powierzchni zajmowanej przez wszystkie gatunki mchów na 100 % stanowisk. 6) Utrzymanie wskaźnika obce gatunki inwazyjne we właściwym (FV) stanie, tj. brak na 100 % stanowisk. 7) Utrzymanie wskaźnika gatunki ekspansywne roślin zielnych we właściwym (FV) stanie, tj. brak lub pojedyncze na 100 % stanowisk. 8) Utrzymanie wskaźnika zakres pH we właściwym (FV) stanie, tj. powyżej 7 na 100 % stanowisk. 9) Wskaźnik ekspansja krzewów i podrostu drzew: a. utrzymanie we właściwym (FV) stanie, tj. brak lub pojedyncze na 50 % stanowisk, b. poprawa ze stanu niezadowolającego (U1), tj. udział mniejszy niż 15 % do stanu właściwego (FV), tj. brak lub pojedyncze na 50 % stanowisk. 10) Utrzymanie wskaźnika stopień uwodnienia we właściwym (FV) stanie, tj. poziom wody mierzony w piezometrze- do 2 cm powyżej, równo lub do 10 cm poniżej powierzchni torfowiska na 100 % stanowisk. 11) Utrzymanie wskaźnika pozyskanie torfu we właściwym (FV) stanie, tj. brak pozyskania torfu, jeżeli był pozyskiwany w przeszłości (powyżej 30 lat) to na niewielką skalę (do 5 % torfowiska), słabo zauważalne w terenie ślady eksploatacji w przeszłości na 100 % stanowisk. 12) Poprawa wskaźnika melioracje odwadniające ze stanu niezadowolającego (U1), tj. sieć rowów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury w niewielkim stopniu oddziałuje na warunki wodne torfowiska z uwagi na brak konserwacji, częściowe uszkodzenie oraz naturalne zarastanie rowów, bądź też podejmowane działania ochronne, np. budowę zastawek, zasypywanie rowów itp. do stanu właściwego (FV), tj. brak sieci rowów i kanałów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury odwadniających torfowisko, bądź infrastruktura melioracyjna w wystarczającym stopniu “zneutralizowana” na skutek podjętych działań ochronnych (zasypywanie rowów, budowa zastawek, itp.) na 50 % stanowisk. Na pozostałych 50 % stanowisk ocena wskaźnika nieznaną.
3.	1393 – sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus</i> (<i>Hamatocaulis</i>)	1) Utrzymanie wskaźnika liczebność (powierzchnie darni) we właściwym (FV) stanie, tj. > 10 m² na 100 % stanowisk. 2) Utrzymanie wskaźnika typ rozmieszczenia we właściwym (FV) stanie, tj. skupiskowy, duże skupiska na 100 % stanowisk. 3) Utrzymanie wskaźnika liczba darni we właściwym (FV) stanie, tj. > 10, o powierzchni co najmniej 1 m² na 100 %

	<i>vernicosus</i>	stanowisk. 4) Utrzymanie wskaźnika liczba (%) osobników generatywnych we właściwym (FV) stanie, tj. > 10 % populacji na 100 % stanowisk. 5) Utrzymanie wskaźnika stan zdrowotny we właściwym (FV) stanie, tj. brak na 100 % stanowisk. 6) Utrzymanie wskaźnika powierzchnia potencjalnego siedliska we właściwym (FV) stanie, tj. duża- kilkunastokrotnie przewyższająca zajęte siedlisko na 100 % stanowisk. 7) Utrzymanie wskaźnika powierzchnia zajętego siedliska we właściwym (FV) stanie, tj. duża, > 1 a na 100 % stanowisk. 8) Utrzymanie wskaźnika fragmentacja siedliska we właściwym (FV) stanie, tj. brak na 100 % stanowisk. 9) Utrzymanie wskaźnika gatunki ekspansywne we właściwym (FV) stanie, tj. brak na 100 % stanowisk. 10) Utrzymanie wskaźnika gatunki obce, inwazyjne we właściwym (FV) stanie, tj. brak na 100 % stanowisk. 11) Utrzymanie wskaźnika ocienienie przez drzewa i krzewy we właściwym (FV) stanie, tj. brak na 100 % stanowisk. 12) Utrzymanie wskaźnika wysokość runi we właściwym (FV) stanie, tj. optymalne- do ok. 15 cm na 100 % stanowisk. 13) Utrzymanie wskaźnika zwarcie runi lub runa we właściwym (FV) stanie, tj. optymalne do ok. 40 % na 100 % stanowisk. 14) Utrzymanie wskaźnika uwodnienie terenu (wilgotność podłoża) we właściwym (FV) stanie, tj. optymalne- duże na 100 % stanowisk.
4.	1903 - lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	1) Przywrócenie obecności gatunku w obszarze. Podczas inwentaryzacji gatunku nie stwierdzono w obszarze. 2) Uzyskanie właściwego (FV) stanu wskaźnika liczebność, tj. > 100 osobników na 100 % stanowisk. 3) Uzyskanie właściwego (FV) stanu wskaźnika struktura populacji, tj. obecność juvenilnych i rozmnażających się osobników na 100 % stanowisk. 4) Uzyskanie właściwego (FV) stanu wskaźnika stan zdrowotny, tj. brak uszkodzeń na 100 % stanowisk. 5) Utrzymanie wskaźnika powierzchnia potencjalnego siedliska we właściwym (FV) stanie, tj. takie same lub większe w porównaniu do poprzedniego okresu monitoringowego na 100 % stanowisk. 6) Uzyskanie właściwego (FV) stanu wskaźnika powierzchnia zajętego siedliska, tj. taka sama lub większa niż w poprzednich obserwacjach na 100 % stanowisk. 7) Utrzymanie wskaźnika fragmentacja siedliska we właściwym (FV) stanie, tj. brak lub mała na 100 % stanowisk. 8) Utrzymanie wskaźnika stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą we właściwym (FV) stanie, tj. < 25 % na 100 % stanowisk. 9) Utrzymanie wskaźnika wysokie byliny/gatunki ekspansywne we właściwym (FV) stanie, tj. brak lub pojedyncze osobniki na 100 % stanowisk. 10) Utrzymanie wskaźnika wysokość runi we właściwym (FV) stanie, tj. < 25 na 100 % stanowisk. 11) Utrzymanie wskaźnika grubość wojłoku we właściwym (FV) stanie, tj. < 5 cm na 100 % stanowisk. 12) Utrzymanie wskaźnika miejsca do kiełkowania we właściwym (FV) stanie, tj. > 10 % na 100 % stanowisk. 13) Utrzymanie wskaźnika stopień uwodnienia we właściwym (FV) stanie, tj. duże na 100 % stanowisk.
5.	1528 – skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i>	1) Poprawa wskaźnika liczebność ze stanu złego (U2), tj. liczba pędów < 50 i typ rozmieszczenia- skupiska po kilka pędów do stanu właściwego (FV), tj. liczba pędów > 200 i typ rozmieszczenia- skupienia po kilkadziesiąt pędów na 100 % stanowisk. 2) Utrzymanie wskaźnika struktura we właściwym (FV) stanie, tj. > 50 pędów generatywnych, tj. z kwiatostanami lub

		owocostanami na 100 % stanowisk. 3) Utrzymanie wskaźnika stan zdrowotny we właściwym (FV) stanie, tj. brak bądź uszkodzenia sporadyczne na 100 % stanowisk. 4) Utrzymanie wskaźnika powierzchnia potencjalnego siedliska we właściwym (FV) stanie, tj. > 10 000 m² i nie mniejsza niż w poprzednim okresie monitoringowym na 100 % stanowisk. 5) Poprawa wskaźnika powierzchnia zajętego siedliska ze stanu złego (U2), tj. < 50 m² lub/i mniejsza niż w poprzednim okresie monitoringowym o ponad 10 % do stanu właściwego (FV), tj. > 5000 m² i nie mniejsza niż w poprzednim okresie monitoringowym na 100 % stanowisk. 6) Utrzymanie wskaźnika fragmentacja siedliska we właściwym (FV) stanie, tj. mała na 100 % stanowisk. 7) Utrzymanie wskaźnika stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (także siewki i nalot) we właściwym (FV) stanie, tj. < 10 % na 100 % stanowisk. 8) Poprawa wskaźnika stopień zarośnięcia przez wysokie byliny jedno- i dwuliścienne ze stanu niezadowalającego (U1), tj. 10-25 % do stanu właściwego (FV), tj. < 10 % na 100 % stanowisk. 9) Utrzymanie wskaźnika zwarcie warstwy ziół we właściwym (FV) stanie, tj. < 65 % na 100 % stanowisk. 10) Utrzymanie we właściwym stanie wskaźnika pokrycie sprzyjających gatunków mchów we właściwym (FV) stanie, tj. > 50 % na 100 % stanowisk. 11) Utrzymanie wskaźnika udział wskaźników acydyfikacji i eutrofizacji w warstwie mszystej we właściwym (FV) stanie, tj. < 25 % na 100 % stanowisk. 12) Utrzymanie wskaźnika poziom wód gruntowych we właściwym (FV) stanie, tj. < 10 cm (z wyłączeniem silnych susz letnich) na 100 % stanowisk.
6.	1337 - bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	1) Utrzymanie co najmniej 1 stanowiska gatunku w obszarze (stan właściwy – FV). 2) Utrzymanie wskaźnika procent pozytywnych stwierdzeń gatunku we właściwym (FV) stanie, tj. > 40 % na 100 % stanowisk. 3) Utrzymanie wskaźnika indeks populacyjny we właściwym (FV) stanie, tj. > 60 na 100 % stanowisk. 4) Utrzymanie wskaźnika zagęszczenie rodzin we właściwym (FV) stanie, tj. > 2 rodziny na 10 km linii brzegowej na 100 % stanowisk. 5) Utrzymanie wskaźnika baza pokarmowa we właściwym (FV) stanie tj. > 0,80 na 100 % stanowisk. 6) Utrzymanie wskaźnika udział siedliska kluczowego dla gatunku we właściwym (FV) stanie tj. > 0,65 na 100 % stanowisk. 7) Utrzymanie wskaźnika charakter strefy brzegowej we właściwym (FV) stanie tj. > 0,80 na 100 % stanowisk. 8) Utrzymanie wskaźnika stopień antropopresji we właściwym (FV) stanie tj. > 0,75 na 100 % stanowisk.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ²⁾	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie ³⁾
1.	7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 1528 - skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i> 1393 - sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus</i> 1903 - lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	<i>Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i> Działanie obligatoryjne 1) Zachowanie siedliska przyrodniczego położonego na trwałych użytkach zielonych oraz ekstensywne użytkowanie kośne, kośno pastwiskowe lub pastwiskowe Działanie fakultatywne 2) Wycięcie zarośli i podrostu drzew (z wyjątkiem pojedynczych sosen). Koszenie powierzchni na której występują odrośla drzew i krzewów w zależności od potrzeb. Skoszona biomasa ma zostać zebrana i usunięta (zakaz pozostawiania rozdrobnionej biomasy); po pokosie biomasa powinna zostać usunięta z działki rolnej lub ułożona w pryzmy, stogi lub brogi.	Wszystkie płaty siedliska 7230 w obszarze, dz. ewid. nr: 65/2, 70/5 (część) - gmina Lipusz, obręb Lipusz	Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000

²⁾ Działki ewidencyjne wg Powiatowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego w Kościerzynie stan na rok 2023. Identyfikator płatów siedlisk oraz gatunków i ich siedlisk zgodnie z opracowaniem Klubu Przyrodników i in. 2018-2019. Dokumentacja Planu Zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104.

³⁾ Podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań w ramach posiadanych kompetencji.

		<i>Działania dotyczące monitoringu⁴⁾ stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych</i>		
		W oparciu o metodykę PMS GIOŚ raz na 10 lat.	Stanowiska 1, 2 [działki ewid.: 65/2, 70/5 – gm. Lipusz, obręb Lipusz]	RDOS w Gdańsku
		<i>Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony</i>		
		Nie planuje się.	-	-
2.	1337 - bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	<i>Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>		
		Nie planuje się.	-	-
		<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych</i>		
		Nie wymaga monitoringu.	-	-
		<i>Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony</i>		
		Nie planuje się.		
3.	3140 - twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (<i>Characteria spp.</i>)	<i>Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>		
		1) Dostosowanie gospodarki rybackiej do wymogów ochrony siedliska, poprzez nie zarybianie jeziora rybami z rodziny karpowatych. 2) Ograniczenie stosowania nawożenia i środków ochrony roślin na użytkach rolnych w sąsiedztwie jeziora - przestrzeganie zasad dobrej praktyki rolnej. 3) Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez wyłączenie pasa o szerokości 50 m od brzegów jeziora z cięć zupełnych.	Ad. 1 – Jezioro Księże Ad. 2 - dz. ewid. nr: 65/2 (część), Ad. 3 - dz. ewid. nr: 65/2 (część), 64 (część), 70/5 (część) gmina Lipusz, obręb Lipusz	Ad. 1, 2, 3- Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000

⁴⁾ Zgodnie z metodyką przyjętą do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

	<i>Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych</i>		
	W oparciu o metodykę PMS GIOŚ raz na 10 lat.	Jezioro Księżę	RDOŚ w Gdańsku
	<i>Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony</i>		
	Nie planuje się.		

Wskazania do zmian w istniejącym planie ogólnym gminy Lipusz, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i roślin, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000⁵⁾.

Lp.	Nazwa dokumentu	Wskazanie do zmiany
1.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipusz, uchwała nr VIII/40/2003 Rady Gminy Lipusz z dnia 28 maja 2003, zmieniona uchwałą nr VII/30/2011 Rady Gminy Lipusz z dnia 9 czerwca 2011 r. oraz uchwałą nr V/18/2015 Rady Gminy Lipusz z dnia 16 lutego 2015 r.	W przypadku aktualizacji Studium powinno się wprowadzić informację o obecności w gminie Lipusz obszaru Natura 2000 Jezioro Księże w Lipuszu PLH220104. Oprócz istniejących zapisów dotyczących obszarów Natura 2000 w rozdziale dotyczącym środowiska przyrodniczego, proponuje się wprowadzić zapis w brzmieniu: „na terenach podmokłych nie należy zmieniać stosunków wodnych prowadzących do trwałego obniżenia bądź podniesienia zwierciadła poziomu wód gruntowych w obrębie siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarze”.

⁵⁾ Zgodnie z treścią art. 28 ust. 10 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940), obowiązującą od dnia 24 września 2023 r., plan zadań ochronnych zawiera m.in. „wskazania do zmian w istniejących planach ogólnych gmin (...)”. Powyższe zastąpiło przepis o wskazaniach „do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin”. W związku z faktem, że gminy mają czas na opracowanie planów ogólnych do 30 czerwca 2026 r., sformułowano przepis przejściowy związany z powyższą zmianą – zgodnie z art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. *o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 ze zm.), do dnia wejścia w życie planu ogólnego gminy w danej gminie, w przepisach ustaw zmienianych niniejszą ustawą (m.in. ustawy o ochronie przyrody), odnoszących się do planu ogólnego gminy, przez plan ogólny gminy należy rozumieć studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

U Z A S A D N I E N I E

Obszar Natura 2000 Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104 został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 marca 2023 r. r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jezioro Księżę w Lipuszu (PLH220104) (Dz. U. z 2023 r., poz. 644).

Wcześniej obszar Natura 2000 Jezioro Księżę w Lipuszu został zatwierdzony decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej 2013/741/UE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny - Dz.U L. 350/287 z 21.12.2013), której aktualne brzmienie zawiera decyzja Komisji Europejskiej (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia osiemnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2025) 749).

Na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, należy w szczególności, ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.), dalej zwaną ustawą o ochronie przyrody.

W związku z powyższym, regionalny dyrektor ochrony środowiska, jako organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na podstawie przepisu art. 27a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, oraz koordynujący w myśl przepisu art. 32 ust. 3 ww. ustawy, funkcjonowanie obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania, obowiązany jest do sporządzenia oraz przyjęcia środków ochrony, o których mowa w regulacji art. 28 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru.

Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej jego ochrony, czyli podjęcie stosownych środków ochrony mających na celu utrzymanie (jeżeli jest właściwy) lub przywrócenie (jeżeli jest niezadowolający lub zły) właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru. Obowiązek osiągnięcia tak sformułowanego celu działań ochronnych na gruntach o różnej strukturze własności, w tym w szczególności stanowiących własność prywatną, wymogła na ustawodawcy decyzje o nadaniu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 statusu normy prawnej ustanawianej w formie zarządzenia jako akt prawa miejscowego.

Szczegółowy tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych oraz zakres prac koniecznych do wykonania na potrzeby przygotowania projektu planu, określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r., poz. 99).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,

c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;

5) wskazania do zmian w istniejących planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;

6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Ponadto, przy opracowaniu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Jezioro Księże w Lipuszu PLH220104, kierowano się także oprócz wyżej przytoczonych aktów prawa powszechnie obowiązującego, wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 12 grudnia 2012 r. „w sprawie opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” oraz Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie na podstawie art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru. W związku z powyższym, iż obszar Natura 2000 Jezioro Księże w Lipuszu PLH220104 położony jest w całości w granicach administracyjnych województwa pomorskiego, przytoczony wyżej przepis prawa nie ma zastosowania w niniejszym postępowaniu.

Organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, ma obowiązek zapewnienia możliwości zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem projektu tego dokumentu, a także zgodnie z regulacją przepisu art. 28 ust. 4 ww. ustawy, obligatoryjnie zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

Ponadto, organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obowiązany jest do podania informacji o projektach planów zadań ochronnych tworzonych dla form ochrony przyrody, umieszczanej w publicznie dostępnych wykazach danych, o których mowa w art. 23 w/cyt. ustawy.

W myśl przepisu art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428), projekt planu zadań ochronnych, wymaga uzgodnienia z właściwym miejscowo wojewodą.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 marca 2023 r. r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jezioro Księże w Lipuszu (PLH220104) (Dz. U. z 2023 r., poz. 644) przedmiotami ochrony są siedliska przyrodnicze: 3140 twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charcteria spp.*), 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; gatunki roślin i ich siedliska: lipiennik Loesela *Liparis loeselii*, sierpowiec błyszczący *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus*, skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus* i gatunek zwierzęcia i jego siedlisko: bóbr europejski *Castor fiber*.

W toku prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Jezioro Księże w Lipuszu PLH220104, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku, jako organ sprawujący nadzór nad obszarem, obowiązany był do dokonania szeregu czynności obejmujących m.in.:

1) opis granic obszaru, który dokonano w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w oparciu o

wyznaczenie 76 punktów węzłowych, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2024 r. poz. 342 ze zm.);

2) ustalenia terenu objętego projektem planu zadań ochronnych na podstawie weryfikacji przesłanek określonych przepisem art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody. W związku z powyższym, iż przedmiotowy obszar nie został objęty formą ochrony przyrody o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy o ochronie przyrody (dla której istnieje obowiązek sporządzenia planu ochrony lub zadań ochronnych) ustalono, że nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody, i nie ma podstaw prawnych do nie sporządzania planu zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru Natura 2000;

3) ustalenia oceny stanu ochrony siedliska przyrodniczego, dla którego ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 na podstawie parametrów określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, a także indywidualnego zestawu wskaźników, przyjętych na podstawie wiedzy naukowej do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody oraz raportów i notyfikacji, o których mowa w art. 38 tej ustawy. Dokonana ocena wykazała, iż siedliska i gatunki, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze tj. 7230 i 3140 uzyskały ocenę na poziomie niezadowalającym (U1), gatunek sierpowiec błyszczący *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus* uzyskał ocenę na poziomie właściwym (FV), gatunek lipiennik Loesela *Liparis Loeseli* na poziomie niezadowalającym (U1), gatunek skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus* na poziomie złym (U2), gatunek bóbr europejski *Castor fiber* na poziomie właściwym (FV).

4) przeanalizowania istniejących i potencjalnych zagrożeń dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu zachowania przedmiotu ochrony obszaru oraz oceny prawdopodobnych kierunków zmian uwarunkowań przyrodniczych i gospodarczych i ich możliwego wpływu na parametry oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych. Dokonana analiza wykazała, iż do najistotniejszych istniejących i/lub potencjalnych zagrożeń obszaru odpowiadających w głównej mierze za określony powyżej stan ochrony siedlisk przyrodniczych należy, w szczególności zaliczyć: niewielkie projekty hydroenergetyczne, ewolucję biocenotyczną, sukcesję, zaniechanie / brak koszenia, rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych, rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych, wędkarstwo, infrastrukturę sportową i rekreacyjną, nawożenie (nawozy sztuczne). Jako zagrożenia potencjalne wskazano: rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych, intensywną hodowlę ryb, intensyfikację, intensyfikację rolnictwa, wydeptywanie, nadmierne użytkowanie, gospodarkę leśną i plantacyjną i użytkowanie lasów i plantacji.

5) sformułowania celów działań ochronnych do osiągnięcia w sposób umożliwiający ich monitoring i weryfikację oraz postęp w realizacji. Określono cele ochronne dla poszczególnych wskaźników dla każdego siedliska przyrodniczego oraz gatunków roślin i bobra europejskiego będących przedmiotami ochrony w obszarze. Powierzchnię siedlisk przyrodniczych podano w oparciu o dane przestrzenne pochodzące z dokumentacji.

6) ustalenia działań ochronnych zapewniających skuteczne i efektywne osiągnięcie celów działań ochronnych, a także monitoring przyjętych parametrów stanu ochrony wszystkich przedmiotów ochrony obszaru. W odniesieniu do siedlisk przyrodniczych i gatunków związanych z ekosystemami torfowiskowymi, dla którego ochrony wyznaczono obszar, zaplanowano środki ochrony obejmujące działania polegając m.in. na: usuwaniu nalotów drzew i krzewów. W odniesieniu do siedliska 3140 zaplanowano dostosowanie gospodarki rybackiej do wymogów ochrony siedliska, oraz dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska.

7) zaprojektowania działań dotyczących monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru oraz realizacji celów działań ochronnych zgodnie z wymogami ich ochrony. Przedmiotowy monitoring realizowany będzie zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu siedlisk przyrodniczych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska. Realizacja przedmiotowego działania umożliwi w przyszłości sprawującemu nadzór nad obszarem

realizację dyspozycji określonej brzmieniem przepisu art. 31 ustawy o ochronie przyrody;

8) dokonania szczegółowej analizy zapisów obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipusz. Na podstawie dokonanej analizy ustalono, że istnieją przesłanki pozwalające na sformułowanie potrzeby dokonania zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipusz.

9) w trakcie prac nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, ustalono brak potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru o znaczeniu Wspólnotowym Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104, z uwagi na fakt, że w trakcie sporządzania planu zadań ochronnych uzyskano niezbędną wiedzę na temat przedmiotów ochrony a realizacja planu zadań ochronnych w stopniu wystarczającym zabezpiecza przedmioty ochrony obszaru.

W trakcie prac nad projektem planu zadań ochronnych do współpracy zaproszono przedstawicieli organów, instytucji oraz podmiotów zainteresowanych ochroną obszaru, którzy stworzyli tzw. Zespół Lokalnej Współpracy tj. grupę roboczą pracującą nad opracowaniem projektu planu, a także szeroko i wnikliwie dyskutującą nad kolejnymi etapami powstawania projektu przedmiotowego dokumentu. W skład Zespołu Lokalnej Współpracy dla obszaru Natura 2000 Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104 weszli reprezentanci oraz przedstawiciele następujących grup interesu:

- 1) Nadleśnictwo Lipusz
- 2) Urzędu Gminy Lipusz
- 3) Starostwa Powiatowego w Kościerzynie
- 4) Polskiego Związku Wędkarskiego
- 5) Biura Doradztwa Rolnośrodowiskowego
- 6) Stowarzyszenie Klubu Przyrodników ze Świebodzina (Wykonawca projektu planu zadań ochronnych)
- 7) Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku
- 8) Mieszkańcy wsi Nowe Karpno.

Celem spotkań dyskusyjnych było wypracowanie przez ich uczestników wspólnej wizji ochrony obszaru Natura 2000 uwzględniającej zarówno obowiązek ochrony przedmiotów ochrony przy wykorzystaniu wiedzy naukowej, jak i przy wykorzystaniu lokalnej wiedzy na temat obszaru oraz potrzeb i aspiracji osób oraz podmiotów korzystających z obszaru do zrównoważonego rozwoju. Zgłaszane na bieżąco w trakcie prac Zespołu Lokalnej Współpracy uwagi i wnioski członków grupy miały realny wpływ na ostateczną treść przyjętego projektu dokumentu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, a także art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem z dnia 30.11.2017 r. znak RDOŚ-GD-WOC.632.4.2017.AŁ podał do publicznej wiadomości informacje o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104, podając informację o:

- 1) przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu i jego przedmiocie,
- 2) możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,

Powyższy obowiązek w zakresie podania ww. informacji do publicznej wiadomości wykonano zgodnie z czynnościami określonymi w przepisie art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, publikując w ustawowo przewidzianym terminie wskazane wyżej informacje w formie obwieszczenia z dnia 30.11.2017 r. znak RDOŚ-GD-WOC.632.4.2017.AŁ.

- 1) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku,
- 2) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku,
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu - „Dziennik Bałtycki” z dnia 07.12.2017 roku.

Podstawowym środkiem realizacji przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku obowiązku wynikającego z przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, mającego na celu "zapewnienie możliwości udziału zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000", było zorganizowanie i przeprowadzenie z udziałem Wykonawcy projektu planu, cyklu spotkań dyskusyjnych, na które każdorazowo zapraszano wszystkie kluczowe z punktu widzenia ochrony obszaru grupy interesu oraz zainteresowane osoby fizyczne. Spotkania dyskusyjno-warsztatowe odbyły się według następującego harmonogramu: I spotkanie – 19 czerwca 2018 r. w Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Lipuszu, II spotkanie – 12 września 2018 r. w Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Lipuszu.

Wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku, obwieszczeniem z dnia 28.10.2019 r. znak: RDOŚ-Gd-WOC.6320.37.2019.AW/AŁ podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Na etapie procedury konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104 wpłynęły do powyższego organu ochrony przyrody następujące uwagi strony Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska:

- w zakresie celów działań ochronnych (załącznik 4) dla siedliska 6230 i 91D0 zmianę zapisu „Usunięcie siedliska z listy przedmiotów ochrony” na „Brak siedliska w obszarze” – uwagę uwzględniono.
- wskazano potrzebę usunięcia z treści Uzasadnienia informacji powtarzających się – uwagę uwzględniono.
- wskazano potrzebę doprecyzowania kwestii siedliska 91D0 odnośnie jego braku bądź występowaniu z oceną reprezentatywności – „D”. Zagadnienie doprecyzowano.
- wskazano konieczność wyjaśnienia dlaczego uznano brak potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru. Wyjaśniono, że brak potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104 wynika z faktu, iż w trakcie sporządzania planu zadań ochronnych uzyskano niezbędną wiedzę na temat przedmiotów ochrony a realizacja planu zadań ochronnych w stopniu wystarczającym zabezpiecza przedmioty ochrony obszaru. Zmodyfikowano też wskazany punkt w projekcie Zarządzenia.

W trakcie procedury konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104 wpłynęła do powyższego organu ochrony przyrody uwaga ze strony Nadleśnictwa Lipusz. Nadleśnictwo zwróciło się z prośbą o korektę i usunięcie z zapisów dotyczących działań ochronnych Nadleśnictwa jako podmiotu odpowiedzialnego za realizację zadań ochronnych z uwagi na fakt, iż wszystkie grunty obszaru są jedynie w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa i żadne z nich nie pozostają w zarządzie Nadleśnictwa Lipusz. W projekcie Zarządzenia Nadleśnictwo Lipusz zostało wskazane jako podmiot współodpowiedzialny za realizację zadania w brzmieniu „Dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez wyłączenie pasa o szerokości 50 m od brzegów jeziora z cięć zupełnych” (dotyczy siedliska 3140). Mając na uwadze fakt, że podmiotem nadzorującym lasy niepaństwowe znajdujące się w granicach obszaru, w bezpośrednim sąsiedztwie siedliska 3140 uznano, że wniosek jest uzasadniony. Wprowadzono stosowne poprawki.

Finalizując prace nad treścią projektu zarządzenia zaszła potrzeba wprowadzenia zmian w treści projektu. Poprawiono treść działań dotyczących ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania oraz działań dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych. Usunięto zapis („w trakcie obowiązywania planu”). Potrzeba usunięcia tego zapisu wynika z obecnego stanu prawnego, zmiany art. 28, ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, który obecnie brzmi „Dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru. Pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków”. Ustawodawca usunął z ustawy zapis dotyczący obowiązywania planu zadań ochronnych przez 10 lat. Plan zadań ochronnych jest dokumentem nie mającym ram czasowych, jeżeli chodzi o okres obowiązywania.

Ponadto zaszła potrzeba wprowadzenia zmian w załączniku nr 4 określającym cele działań ochronnych. Zmiany te są niezbędne i wynikają z zarzutów formalnych Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025 C(2021)2179, w sprawie obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000.

Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (zob. art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atributy i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
 - e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;
 - f) odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku przygotował zmianę projektu przedmiotowego zarządzenia, tak by spełniało ono ww. wymogi. Zatem szczegółowe cele działań ochronnych określono na poziomie wskaźników stanu ochrony odpowiadających poszczególnym parametrom stanu ochrony w ten sposób, żeby były określone docelowe, wynikające z metodyki PMŚ GIOŚ, konkretne miary wskaźników. W projekcie założono utrzymanie właściwego stanu ochrony dla wskaźników ocenionych na FV, a także poprawę ze stanu niezadowalającego (U1) lub złego (U2) docelowo do stanu właściwego (FV). W związku z faktem, że plan zadań ochronnych ma szersze ramy czasowe niż dotychczasowe 10 lat zaplanowano poprawę wskaźników których poprawa jest możliwa aczkolwiek w długiej perspektywie czasowej.

W związku ze zmianami dotyczącymi ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym dodano przypis wyjaśniający przy załączniku nr 6. Zgodnie z treścią art. 28 ust. 10 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940), obowiązującą od dnia 24 września 2023 r., plan zadań ochronnych zawiera m.in. „wskazania do zmian w istniejących planach ogólnych gmin (...)”. Powyższe zastąpiło przepis o wskazaniach „do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin”. W związku z faktem, że gminy mają czas na opracowanie planów ogólnych do 30 czerwca 2026 r., sformułowano przepis przejściowy związany z powyższą zmianą – zgodnie z art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 ze zm.), do dnia wejścia w życie planu ogólnego gminy w danej gminie, w przepisach ustaw zmienianych niniejszą ustawą (m.in. ustawy o ochronie przyrody), odnoszących się do planu ogólnego gminy, przez plan ogólny gminy należy rozumieć studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Pozostawiono zapisy wskazań do zmian w studiach uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, bowiem mają one wpływ na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000.

Powyższe zmiany, w tym określenie szczegółowych celów działań ochronnych wymaga ponownego udziału społecznego. W związku z powyższym, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku, obwieszczeniem z dnia (znak: RDOŚ-Gd-WOC.6320.37.2019.....) podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Na etapie procedury konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Księżę w Lipuszu PLH220104 wpłynęły do powyższego organu ochrony przyrody uwagi ze strony.....

Zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) projekt planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych ekoportal.gov.pl (pod numerem karty).

Realizacja działań ochronnych i monitoringowych, zawartych w niniejszej regulacji prawnej finansowana będzie zgodnie z przepisem art. 39 ustawy o ochronie przyrody, m.in. ze środków Unii Europejskiej, a w zakresie nie objętym finansowaniem przez Wspólnotę ze środków budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Zarządzenie nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 239, poz. 2039 ze zm.).

Wojewoda Pomorski pismem z dnia r. znak:, działając na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w

województwie, uzgodnił projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Księże w Lipuszu PLH220104, nie wnosząc żadnych uwag.